

Çayır mera ıslahının yararları

Yem üretiminde artış

Mera ıslahı yöntemlerinin hepsi, doğrudan veya dolaylı olarak yem üretimini olumlu yönde etkiler. Yeteri kadar üretim artışı sağlayamayan bir ıslah yöntemi yetiştiricilere tavsiye edilemez. Islah masrafları, ancak ve ancak üretilecek ve hayvansal ürüne çevrilebilecek mera yemi ile amorti edileceğine göre her yöntemin bu amortismanı kısa süre içinde karşılayabilmesi gerekir. Yüksek kaliteli ve yeterli kaba yem üretiminin gerçekleştirilmesi ve devamlılığının sağlanması bir hayvancılık işletmesi için son derece önemlidir.

Yem kalitesinin yükselmesi

Birçok mera ıslahı yöntemleri ile yem üretimi kolayca arttırılabilir. Ancak, artan bu yemin, yüksek kalitede olması da amaçlanmalıdır. İslahtan sonra üretilen yem daha lezzetli, besleme değeri daha yüksek ve hatta yeşil yem periyodu daha uzun olunca daha fazla hayvansal ürün elde edilmesi doğaldır.

Hayvansan ürün miktarında artış

Yüksek kaliteli yem miktarında başarılan artışın sonucu olarak, elde edilen hayvansal ürün miktarı da artar. Islah edilmiş meralarda otlayan hayvanlar daha fazla et, süt, yün, yapağı ürettikleri gibi daha sağlıklı bir hale gelirler. İkiz doğumlar çoğalır, ölüm oranları azalır. Aynı zamanda üretilen ürünlerin kalitesi de yükselir.

Hayvanların sevk ve idaresi kolaylaşır

Meralarda yapılan ağıklar, gölgelikler, barınaklar, mera yolları, çitler, içme suyu tesisleri ve bunlara benzer diğer tesislerle hayvanların idaresi kolaylaşır.

Zehirlenme ve hastalık zararları azalır

Zehirli otlarla savaşılmak suretiyle mera hayvanlarının zehirlenme tehlikesi ortadan kaldırıldığı veya minimuma indirildiği gibi, meralardan hayvanlara geçen çeşitli hastalıklar da önlenir.

Su havzalarında su verimi artırılır

Meralar bir otlatma alanı olduğu kadar bir su toplama havzası olarak kabul edilirler. Bu bakımdan meraların su üretimi de son derece önemlidir. Meralarda, çok su sarfeden yararsız çalılar kaldırılarak, bunların yerine otumsuz bitkilerin yetişmeleri sağlandığında kaynakların suları da artar.

Hastalık ve zararlılarla savaş

Çayır mera bitkilerimize veya diğer kültür bitkilerimize zarar veren çeşitli hastalık ve zararlıların barındıkları çeşitli yabancı otlar ve ilkbahar bitkileri yok edilmek suretiyle, bu hastalık ve zararlılardan da kurtulmuş oluruz.

Erozyonun önlenmesi

Erozyonla aşınmaya müsait mera topraklarında, yem üretimi ve bu yemden yararlanma ikinci plana bırakılarak, toprağın su ve rüzgar erozyonuna karşı korunması ön plana alınarak bu felaket önlenebilir.

Yangın tehlikesinin azaltılması

Orman altı meralarında, yangın şeritleri açmak, az zararlı olduğu mevsimlerde orman altındaki kolayca tutuşabilir bitki artıklarını yakmak ve kolayca yanabilen bitki türlerini yok etmek sureti ile yangın tehlikesi azaltılabilmekte ve böylece orman altı meraları daha güvenli bir şekilde otlatılabilmektedir.

Diğer beklentiler

Mera yollarının açılması ve hayvanlara içme suyu sağlanması ile bugün yeteri kadar yararlanılmayan yem alanlarının otlatmaya açılması, av hayvanlarının çoğalması ve avcılığın geliştirilmesi mümkün olur.Çıplak alanların çayır veya mera veetasyonu ile kaplanması, evcil hayvanlara yem, balıklara tatlı ve temiz su sağlayabildiği gibi, bölgenin peyzajını da güzelleştirir.

Suni ayır-Meraların Kurulması

Suni ayır ve meraların kurulma gerekçeleri temelde ekonomik ve teknik gereksinimlerden kaynaklanmaktadır.Doğal yem kaynaklarının takviyesi ve doğanın korunması, insanoğlunun yeryüzünde çoğalışı ile birlikte doğayı sömürme gücünü arttırışına paralel olarak, büyük gereksinimler hatta zorunluluklar olarak ortaya çıkmaktadır. Giderayak çoğalan insanoğlunun beslenme ve yaşam savaşı, bir yandan doğayı sömürmekte ve kemirmekte, bir yandan da doğanın daha verimli ve güçlü olmasını sağlamak için tüm çabasını sarfetmek mecburiyetini doğurmakta ve kaçınılmaz kılmaktadır.

Böylece, suni meraların kurulması bir yandan dolaylı olarak insanoğlunun beslenmesinde, bir yandan da doğal kaynakların iyileştirilmesinde ve korunmasında vazgeçilmez derecede ve yaşamsal nitelikte rol oynamaktadır.

sunu çayır meralar, gerek tarımsal sistem içinde denge kurma rolü oynama niteliği ve gerekse doğal kaynakların korunmasını sağlama karakteri taşıdığı gibi, insanoğlunun beslenmesinde vazgeçilmez nitelikteki hayvansal ürünleri oluşturma ortamlarının daha da güç kazanmalarında yüzyıllar boyu artan etkinliğini sürdürmüşlerdir. Ancak tüm bu faaliyetlerin tek amacı, geniş anlamda insanoğlunun yaşamını dengeli ve yeterli bir besleme düzeyi içinde sürdürebilme çabasında düğümlenen kesin gerçeği simgelemektedir.

Suni ayır-meraların tanımı ve tarihçesi

Kapsamlı bir tanımlama ile, ya otlatma veya biçme sureti ile değerlendirilmek suretiyle üzerinde bitkisel yem üretimi amacıyla ya da toprak ıslahı veya erozyonun kontrolü veyahutta doğayı korumak üzere yeşil örtü elde edilmesi amacıyla ekim-dikim suretiyle oluşturulan, bilimsel ve teknik koşullar altında kültürü ve yönetimi yapılan kurma yeşil alanları ifade etmektedir. suni ayır meraların yararlanma amacının değişik ve çeşitli oluşu nedeni ile botanik kompozisyona alınacak tür sayısı ve tür özelliği çok farklı olabileceği gibi, yem elde edilmesinin her zaman amaç olmayacağı, ekim nöbetine alınmasının ise kesin koşul olmadığı unutulmamalıdır. Öte yandan, suni ayır ve meralar, sulu veya kuru koşullarda, tarla arazisinde veya doğal ortamlarda, uzun veya kısa süreli olarak kurulabilmektedir.

Yüzyıllar boyunca, doğanın bir lütfu olarak görülen çayır ve meralar, 16. yy ortalarında büyük ölçüde bir düşünce ve görüş değişikliği ile ciddi olarak ele alınmıştır. İlk olarak İngiltere de çayırlar ve meralar üzerinde ciddi çalışmalar başlamış, 17 yy boyunca ve 18 yy ortalarına kadar süren bu çalışmalar sırasında, çeşitli çayır-mera bitkileri üzerinde seleksiyonlar yapılarak önemli görülen türler başlı başına yetiştirilip, tohumları üretilmek suretiyle suni çayır-meralar kurulmuştur.

17 yy'da baklagiller familyasından yembitkileri ile İngiliz çiminin faydası ve önemi anlaşıldıktan sonra İngiltere'de üçgül Korunga ve özellikle İngiliz çimi kullanılarak suni biçim ve otlatma alanları oluşturulmuştur. Esasen rotasyonda yem bitkilerine yer verme İngiltere'de 1603 yılına kadar uzanmakta olup, R.H. Elliot 1898 yılında "The Clifton Park System of Farming" adlı kitabında rotasyonda çayır meraların yetiştirilmesi anlamına gelen "Ley Farming" teorisinin ilk temelini atmış, bu teorinin esasları 1919 yılından itibaren W.Davies'in yönetimindeki "Aberystwith" Yembitkileri Araştırma İstasyonu'nda belirlenmiş ve suni çayır mera kuruluşları genişlemiştir.

suni meraların ilk kurulma uygulamalarının İngiltere’de 1677 yılında gerçekleştirilmesini takiben, bu kültürün yararları zaman içinde daha da belirgin olarak ortaya çıkmış ve uygulamalar 18.ve 19. yy’larda yaygınlaşmıştır. Özellikle 1898’de ekim sırasında planlı bir şekilde çayır-mera kültürünün de sokulması İngiltere’de benimsenmiş, daha sonra bu sistem geliştirilerek tümünden yaygınlaşmıştır.

Tüm bu çabaların asıl amacı, bir yandan doğal yem alanlarında, bir yandan da tarla arazisi içinde toprağı işleyerek yem bitkileri ekilmesi, ürünün biçme veya otlatma sureti ile değerlendirilmesidir. Bugün dünyanın birçok ülkelerinde uygulanan bu sistemin ülkemizde de uygulanmasının gerekli olduğu, hatta hayvancılığımızın gelişmesinde ve rasyonel bir düzeye ulaşmasında yem kaynaklarının desteklenmesi açısından zorunlu olduğu kesinlik göstermektedir. Ayrıca suni çayır meraların kurulmasının ülkemizde yaygınlaşmasının tarım topraklarının ıslahında , erozyon kontrolünde, toprak ve su muhafazasında ve hatta doğayı koruma gibi vazgeçilmez bir önlemleri simgeleme açısından da hayati bir önem taşıdığı unutulmamalıdır.

suni ayır meraların kurulma nedenleri

suni ayır meraların gerek kurulmalarında ve gerekse geliştirilmelerinde genel nedenler ve bu nedenlerin kaynaklandığı asal problemler sözkonusu olmaktadır. Bunların başlıcalarını şöylece özetleyebiliriz:

Doğal ayır meraların takviyeye gerek duymaları Kimi koşullarda ve durumlarda doğal ayır meraların kapasitelerinin düşük oluşu, mevcut hayvan varlığını besleme bakımından üretim güçlerinin yetersiz oluşu, onların tamamen veya birkaç yılda devre dışı bırakılmalarını gerektirebilmekte ve suni ayır mera kurularak, doğal ayır-meraların takviyesi zorunlu kılmaktadır.

Doğal ayır mera alanlarının ıslah amacıyla devre dışı bırakılması

Doğal ayır meraları, belirli ıslah yöntemleri uygulamalarının zorunlu gereği olarak tamamen veya kısman birkaç yıl devre dışı bırakılmaları ve bu üretim yetersizliğinin takviyesi nedeniyle de suni ayır-meraların kurulması zorunluluk arz etmektedir.

Doğal çayır meraların dejenerasyona uğrayarak kapasitelerinin düşmesi

Doğal çayır meraların kontrolsüz ve düzensiz olarak ağır otlatmayı simgeleyecek biçimde kapasitelerinin üstünde bir hayvan varlığı ile otlatılması ya da erken veyahut da seçici otlatma gibi tahripkar bir otlatma ya maruz bırakılmaları sonucunda vejetasyonları zayıflamakta ve yabancı bitkilerin saldırısına uğrayarak kapasiteleri düşmektedir. Bunun gibi ani kuraklıkların ve şiddetli soğukların bastırması, sel baskınları, yangınlar gibi afetler yada kusurlu kültür veya amenajman uygulamaları sonucunda vejetasyonun zayıflayıp yabancı bitkilerin egemenlik kazanmaları olağandır. İşte sözü geçen bu olaylardan bir yada birkaçının etkin olduğu durumda, çayır mera vejetasyonunun tümünden dejenerasyona uğraması halinde, ıslah yöntemlerinin yetersiz kalacağı anlaşıldığında, vejetasyonun bozularak yeni bir örtü oluşturulması amacıyla suni çayır meraların kurulması tek çözüm olarak ortaya çıkmakta ve tek çareyi oluşturmaktadır.

Doğal çayır meraların topraklarının elverişsizliği

Kapasitenin düşmesinden veya botanik kompozisyonun yetersizliğinden kaynaklanmak üzere, kimi kez çayır mera arazisinde asitleşme, çoraklaşma taban taşı oluşması, toprağın çok aşırı derecede sıkışması veya gevşemesi gibi sorunlar görülebilmektedir.

Bu gibi durumlarda da vejetasyonun tümden bozularak suni ayır ve meraların kurulması en uygun ve hatta zorunlu seçenek olmaktadır.

Tarla yem bitkilerinin takviyesi

Özellikle hayvancılığın ileri olduğu bölgelerde yada tarımsal faaliyetlerin ileri olarak yapıldığı, sulama imkanlarının bulunduğu bölgelerde, bir taraftan tarla yem bitkilerinin takviye edilmesi bir yandan da üretim potansiyelinin yükseltilmesini sağlayan rotasyonun gereği olarak, suni ayır ve meraların kurulmaları gereklilik arz etmektedir.

Doğal kaynakların korunması

Toprak ve su muhafazası, erozyonun kontrolü ve hatta doğayı koruma gibi doğal kaynakların korunmalarının zorunlu kılındığı koğullarda hiçbir bitkisel üretim gözetilmeden, sadece koruyucu canlı ve sürekli bir örtü elde edilmesi amacı ile, yeğil alanların kurulması kaçınılmaz bir gereksinim olduğunda, suni ayır ve meraların kurulması gerekli ve zorunlu olmaktadır.

suni ayır meraların yararları

Tarımsal faaliyette entansifleşmenin sembolü, hayvansal üretimin temel dayanağı ve doğal kaynakları korumanın simgesi olan suni ayır ve meraların saymakla bitmeyecek vardır. Bu yem alanlarının faydalarını iki gurup kalinde açıklamamız mümkündür.

suni ayır-meraların işletme ekonomisine ilişkin yararları

Tarımsal yapı içinde, çeşitli yönlerden yararlar sağlayan suni ayır-meralar, özellikle doğal ayır mera alanlarına bakarak pek çok avantaj sergilemektedirler. Bunların başlıcalarını şöylece özetleyebiliriz.

- Suni ayır ve meralar, entansifleşmenin simgesi olup birim alandan daha çok yem ürünü alınmasını ve bunun sonucu olarak ta işletmeye hayvansal ürün artışı sağlamaktadırlar.
- Biçme ve otlatma şeklindeki yararlanma seçeneklerinin, kültür ve amenajman önlemleriyle dengeli olarak, vejetasyonun isteğine ve gereğine göre ayarlanabilmesi, işletmenin karı yanında, bu vejetasyonların daha nitelikli olmalarına ve daha bol ürün getirmelerine olanak sağlamaktadır.

- suni çayır meraların botanik kompozisyonuna dahil edilen bitki türleri, bölgenin ekolojisine en uygun nitelikte olduklarından, olatma veya biçme kolaylıkla düzenlenebilmektedir. Sulamaya ve gübrelemeye olumlu yanıt veren ve pozitif reaksiyon gösteren bu türler, kök sistemlerini hızla ve güçlü olarak geliştirerek toprağın yapısında olumu değiştirmeler meydana getirmektedir. Tüm bu olguların sonucunda da suni çayır meralar, işletmenin bu yöndeki girdilerinin en ideal bir biçimde ürüne dönüştürmesinin adeta yaratıcısı olmaktadır.
- Çoğu taban arazilerdeki doğal çayır ve mera toprağının üst katının 5-10 cm'lik kısmında önemli miktarda organik madde birikmiş bulunmaktadır. Bitki köklerinin dereinlere bitmesini engelleyen bu kat, organik maddeden beklenen yararların sağlanmasını da önemli derecede önleyebilir. Bu nitelikteki ortamlar sürülüp suni çayır ve meralar kurulduğunda, organik maddeleri kapsayan kat bozulup toprağa karıştırılınca, tümünden toprağın strüktürü düzeltilmiş ve iyileştirilmiş olmaktadır. Bu da işletmenin toprak ıslahı ile ilgili giderlerini azaltmakta toprakların daha karlı bir şekilde kullanılmasını sağlamaktadır
- Çayır mera vejetasyonlarının botanik kompozisyonlarını oluşturan yem bitkileri, zengin ve güçlü kök materyalleriyle toprağın organik madde kapsamını yükseltmekte ve strüktürünü de ıslah etmekte olduklarından, ekim sırasına suni çayır ve meraların dahil edilmesiyle son derece büyük yararlar sağlanmaktadır. Öteki kültürlerle ve tarla tarımı ile bu düzeyde ve oranda bir olumlu sonuç alınmadığından, suni çayır ve meraların toprak kullanma ekonomisi ve muhafazasını desteklemesi sebebiyle, işletme rantabilitesi bakımından son derece önem taşıdıkları açıkça görülmektedir.

Suni ayır ve meraların karışım halinde kurulmalarından kaynaklanan yararları

suni ayır mera alanlarının örtüleri, buğdaygiller, baklagiller ve diğerk familyalara ait yem bitkilerinden oluşmaktadır. Böylece çok sayıdaki ve değışik familyalardan olan yem bitkilerinin karışım halinde ve aynı ortamda birlikte yetiştirilmeleri, yapay ayır meraların çeşitli yönlerden avantajlar kazanmalarına neden olmaktadır. Bunların başlıcalarını şu şekilde özetleyebiliriz.